

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 117

Maribor, sreda 23. maja 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zavr. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Spor v vladni koaliciji

NEPOPUSTLJIVI VUKIČEVIĆ. — DAVVIDOVIĆ NENADOMA ODPOTOVAL V MACEDONIJO,

BEOGRAD, 23. maja. Predsednik demokratske stranke, Ljuba Davidović, je sinoči nenadoma odpotoval v Južno Srbijo, kar je izzvalo v vseh političnih krogih veliko senzacijo. Neposredno nato so se razširile vesti, da je prišlo med njim in ministrskim predsednikom Vukičevićem do ostrega konflikta, kar ne bo ostalo brez posledic za položaj sedanjega režima. Za večer popoldne je bil napovedan sestanek obeh voditeljev vladne koalicije, na katerem bi se imelo razpravljati o zahtevah demokratske stranke glede izpremembe režima v Macedoniji. Vukičević pa je odpovedal sestanek s pripombo, da ne more ugoditi demokratskim zahtevam, zlasti ne zahtevi po namestitvi novih velikih županov v raznih oblastih v Macedoniji. V političnih kro-

gih poudarjajo, da so postale s tem razmere v vladni koaliciji nevzdržne. Radikali zopet lansirajo vesti, da bo njihova zveza z demokrati kmalu razpadla. Zato se skušajo znova približati Kmečko demokratski koaliciji, da jo pridobijo za sodelovanje z njimi, na drugi strani pa govorijo obenem o možnosti naših volitev, čim bo narodna skupščina sprejela zakon o državljanstvu in inozemskem posojilu.

Davi se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je prišlo do ostrega konflikta med radikalnimi in demokratskimi ministri, ker je Vukičević odklonil njihove zahteve po izpremembi režima v Macedoniji. Seja je bila zato predčasno prekinjena.

Po katastrofi v Hamburgu

HAMBURG, 23. maja. Prebivalci vsled strupenega plina okuženega mestnega dela so se zopet vrnili v svoja stanovanja. V bolnicah je okoli 230 ljudi, zastrupljenih po fosgenovem plinu. Oblaki plina so se že toliko razpršili, da ne morejo povzročiti več nobene nesreče. Kljub temu se pripravljajo gasilci, da iz previdnosti razkužijo vsa sumljiva stanovanja. Kriminalna policija je uvedla preiskavo, da ugotovi ne samo pravi vzrok katastrofe, temveč tudi dožene, kako je bilo mogoče nakopiti tako velike množine tako nevarnega plina v gosto naseljenem ozemlju.

HAMBURG, 23. maja. Skupina dijakov se je včeraj mudila v pristanišču, kjer so eksplodirali sodi s strupenim fosgenovim plinom. Nenadoma je več dijakom postalo slabo in so se zgrudili. Šele pozneje je bilo ugotovljeno, da je v zraku od zadnje eksplozije še mnogo fosgenovega plina.

SILEN ORKAN V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

NEWYORK, 23. maja. Nad Laredom v državi Texas v Zedinjenih državah je divjal strašen orkan, tekoma katerega je padala tudi toča. Vihar je napravil v vsej okolici silno opustošenje. Štiri osebe so bile ubite, okoli 50 pa ranjenih, med njimi več težko.

OBOROŽENJE AMERIKE NA MORJU.

WASHINGTON, 23. maja. Predsednik Zedinjenih držav Coolidge je podpisal zakon, ki dovoljuje 362 milijonov dolarjev za mornarico.

Nesrečna železniška vožnja.

Včeraj je nesrečno končal kratko vožnjo z vlakom 39letni kmet Jakob Koren iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju. V Račjem je hotel izstopiti, ko se vlak še ni ustavil. Pri tem je padel tako nesrečno, da so mu kolesa odrezala desno nogo. Z vlakom so ponorečenca odpeljali v Maribor, kjer ga je na kolodvoru prevzela rešilna postaja in odpeljala v bolnišnico.

Požar.

V noči s petka na soboto je nenadoma izbruhnil požar v zidanem hlevu župnika v Murski Soboti, ki je popolnoma pogorel. Obstojala je velika nevarnost, da bo ogenj zajel tudi sosednja poslopja, kar so pod vodstvom požrtvovalnih častnikov preprečili s skrajnim naporom vojakov garnizije, ki so bili dvakrat alarmirani. Kako je nastal ogenj, o tem krožijo najrazličnejše govorice, katerih izvor pa je po večini iskati v razburjenju prebivalstva, ki si ne more razlagati vrstenja požara z vlomi.

Vlomilska tolpa

se je pojavila zadnji čas v Murski Soboti in razburja duhove sicer tako mirnega mesteca. V noči iz sobote na nedeljo so neznani storilci vlomili v kaplanijo in odpeljali kakih 1.000 Din vredno kaplanovo kolo. Naslednjo noč pa so se pojavili pri bivšem odvetniku dr. Olajosu zopet maskirani zlikovci, spravili vse prebivalce s sekirami in noži v smrten strah ter odnesli nekaj malenkosti, ki so jim prišle pod roke in 30 Din gotovine. Mimogrede so popili še vse mleko, katero so našli v kuhinji. Domneva se, da gre v obeh slučajih za domačine, ki dobro poznajo razmere v kraju. V zvezi s tema dvema vlomoma je bil v ponedeljek aretiran in predan okrsodišču v M. Soboti neki nastavljenec električne centrale, ki pa vsako udeležbo na gornjih zločinih odločno taji in dokazuje svoj alibi. Če se mu bo ta dokaz posrečil, se bo še videlo.

O vlovu v Poljčanah

je policijski uradnik z daktiloskopičnimi pripravami ugotovil v bistvu vse to, kar smo že poročali. Eden od vlomilcev se je s pomočjo drugih splazil v hišo skozi lino nad vratmi ter drugim odprl vrata in ograjo. Pri železni blagajni so ključavnico z veliko silo naravnost odtrgali. Pripravno orodje so deloma poprej pokradli pri kovaču, ki ima svojo delavnico v bližini, deloma pa našli v Malitschevi hiši. Posneti se je dalo nekaj odtisov prstov, policijski pes se pa ni mogel izkazati, ker je od jutra, ko se je ugotovil nočni obisk, preveč ljudi hodilo po torišču zločinca. Med vlomilci je moral biti vsaj eden popolnoma znan z razmerami v hiši in v kraju.

Pritisk vladne reakcije na drž. nameščenice v Sloveniji

K ZADNJIM DOGODKOM V UČITELJSKIH VRSTAH.

Slovensko učiteljstvo, združeno v enotni stanovski organizaciji UJU, bojuje že par let oster boj za uveljavljanje čisto strokovnih načel v svoji stanovski organizaciji. Zadnje čase dela zlasti na to, da bi se pri nastavljanju in premeščanju učiteljstva upoštevali le predpisi zakona, ne oziraje se na strankarsko pripadnost. Ta svoja načela je vedno povdarjalo tudi v svojem glasilu »Učiteljski tovariš«. Ker pa so se zlasti v zadnjem času dogodila kljub temu nekatera premeščenja, ki jih nikakor ni mogoče spraviti v sklad s temi načeli, ampak imajo vsaj na zunaj očiten znak političnega ali pa osebnega obiležja, se je organizacija poslužila drugega sredstva. Pričela je v svojem glasilu objavljati v črno obrobljeni rubriki pod naslovom »Kaj se godi« kričeče slučaje s fakti in imeni, kar je imelo zgolj namen, opozoriti javnost, oblast in posameznike, da tako postopanje ni v interesu šole, ne prosvetne uprave, pa tudi ne v interesu političnih strank in celokupnega učiteljstva.

In kaj se je zgodilo? Prosvetna uprava je naperila proti uredniku Iv. Dimniku in proti poverjeniku Škulju disciplinsko preiskavo in tiskovno tožbo ter se je o tem obvestila slovenska javnost — še predno je bilo prizadetima kaj sporočeno — v političnem časopisu. Torej oblast kliče oba na odgovornost kot podrejena drž. uradnika za pregrešek, ki ga naj bi bila zagrešila le kot društvena, oziroma organizacijska funkcionarja! To pomeni eklatantno kršenje po ustavi in zakonih zajamčene društvene avtonomije stanovskih in strokovnih organizacij drž. nameščenicev. — Pa to je zadeva pravnikov, katera ne zanima širše javnosti. Mi bi se tudi s to zadevo načeloma sploh ne pečali, ker stojimo na stališču, da se v javnosti takih stvari ne razpravlja dokler teče bodisi disciplinska, ali pa sodnijska preiskava. To naj bi opravili prizadeti sami in pa uradniške strokovne organizacije. A ker se je najprej izneslo vse to v glasilu vladajoče stranke, zato naj se tudi od naše strani informira javnost.

Je pa še drugi tehtni vzrok, da ne smemo preiti te zadeve molče. Prosvetna uprava ljubljanskega velikega župana je namreč poslala »Učit. Tovarš.« uraden popravek, ki zadeva samo dogodke in stvari izvršene v področju mariborskega velikega župana in katere so v naši javnosti splošno znane in so v istini dokaj drugačne, kakor jih pa slika popravek. Tako n. pr. dokazuje uradni popravek z ime in številkami nove učne moči C. K. »na eni izmed najtežavnejših obmejnih in predmestnih šol« v Lajteršbergu — Krčevini. V resnici pa te potrebe ni bilo in je celo krajevni šolski odbor protestiral proti »nepotrebnim ljudstvom ter učiteljstvu demoralizujoči« namestitvi nove učne osebe. Zakaj, vsi razredi so na tej šoli zasedeni ter

imajo povprečno 33 učencev. Faktično novodošla moč nima niti svojega razreda, med tem, ko v prav tako težavnih, »obmejnih in predmestnih šolah« v Pobrežju in Studencih pogrešajo že več mesecev učitelja. Kako pa so naše res obmejne šole v Prekmurju in drugod preskrbljene z učiteljstvom, o tem pričajo mnogi prazni razredi in celo zaprte šole. Teh dejstev ne more izpremeniti noben popravek, pa naj pride makar tudi iz Beograda.

Približno prav tako je z drugimi tremi zadevami, katere navaja popravek in katerih se še dotaknemo ob priliki.

Sobotni »Slovenec«, ki si lahko lasti kot prvi zaslugo, da je postala ta docela interna zadeva med organizacijo učiteljstva in prosvetno upravo — političnim, daje vodstvu UJU lepe nauke in očitno grajo, zakaj ni vprašalo gospode okrog »Slovenca« za svet, kako naj vzame stvar v roko. Da se pri tem obregne ob SDS in PP režim, je samoobsebi umevno. Članek izzveni z željo po nadzorniških mestih, katera naj opravljajo tisti »ki pred vsem uživajo zaupanje ljudstva, ki jih plačuje in državne oblasti, ki jih postavlja«. In menda se ne motimo, ako iščemo ravno v tem jedro cele te »afere«, katero je bilo kaj lahko začeti, a katere ne bode tako lahko končati. Zakaj danes ni več to samo neznatna zadeva majhne Slovenije, ampak sporna stvar, ki zanima vse uradništvo vseh kategorij v celi državi. Danes meni, jutri tebi. — Reakcija je na delu, da vzame uradništvo po ustavi in zakonu zajamčene pravice, namesto, da bi mu dala boljši košček — kruha.

Ali se gospodje na odgovornih mestih zavedejo popolne dalekosežnosti takega boja v sedanjih razmerah? Dvomimo.

Službo dobe

4 lakirniki in 4 livarji, po možnosti ne- oženjeni ter vojašine prosti pri drž. železniški delavnici v Nišu. Razen tega se iščejo še 3 livarji in 1 plačilni natakar. Obrniti se je za informacije na Borzo dela v Mariboru. —

Nesreča pri podiranju drevja.

Lepoša Peter, posestnik v Lončarevcih, se pri podiranju drevesa v lastnem gozdu ni dovolj hitro umaknil padajočemu deblu in to mu je padlo tako nesrečno na levo nogo, da mu jo je zlomilo pod kolenom. Prepeljali so ga v bolnico v Murski Soboti. —

Pilani rekruti

so včeraj popoldne napadli brez vsakega povoda na Ruški cesti nekega 18letnega fanta, ki je stal na cesti pred svojim domom. Fant se je napadalcev otrese ter zbežal v hišo. Rekruti so vdrli za njim, premetavali klopi, stole in posodo ter razbili več šip. Domačini so nekaj razgrajacev poznali in ovadili policiji. —

Švicarske precizijske ure za birmo

na obroke brez povišanja cen dobite pri urarju in juvelirju M. ILGER-JEVEM SINU MARIBOR.

Z avtom iz Maribora do Osijeka

SLOVO OD MARIBORA. — ROGAŠKA SLATINA IN KRAPINSKE TOPLICE. — HRVATSKO ZAGORJE. — ZAGREB

I.

Sanjalo se mi je o groznih nevihtah, pomladanskih snegovih in povodnih, da me je obšla groza in sem se prebudil. Pod oknom na cesti je ropotal avtomobil, hupa je zarenčala — in me vrgla iz postelje. Naglo sem se oblekel in zdirjal k tovarišu, ki je čakal pri volanu. Sedel sem k njemu in že smo zdrčali mimo oglja in dalje proti Glavnemu trgu, Državnemu mostu, Trgu kralja Petra in po Tržaški cesti proti Slovenski Bistrici. Nad Mariborom, Pohorjem in Dravskim poljem je sijalo krasno majsko jutro.

Avtomobil je drčal in kakor bi trenil so bile za nami prijazne Hoče, Slivnica, Fram, Gornja Poljskava in pred nami se je v ravnini prikazala Slovenska Bistrica zavita v zelenje in cvetje. Potem smo drčali skozi Poličane, Podplat in dospeli v Rogaško Slatino, kjer smo se obrili, da bi spodobno pozdravili hrvaško Zagorje. Tam nad Rogatcem stoji od nevihte opran steber, ki oznanja potniku, da se tu neha Slovenija in pričeneja Hrvaška. — Meja! Kdo jo je postavil? Kdo je določil, da je ljudstvo na tej strani slovensko in na oni hrvaško? Vozimo se in gledamo. Tip ljudi je še vedno štajersko-slovenski, jezik isti, le šola mu je tekom dolgih desetletij vtisnila nekaj hrvaških akcentov. Če bi bila ta zemlja pripadala Štajerski, bi bili vsi ti današnji hrvaški Zagorci — Slovenci. Tako so Hrvati, in sicer odločni in zagrizeni Hrvati, kakor naši ljudje tostran ne znajo biti Slovenci. Tip hrvaških kumekov pričeneja šele tam doli pri Zaprešiču. Tam šele se pojavijo hrvaške narodne noše in se tudi jezik približa zagrebški »hrvaščini«. Nekoč mi je prijatelj Srb razlagal svoje mnenje o Srbih, Hrvatih in Slovencih in zaključil s trditvijo, da so kajkavci Slovenci, štokovci pa Srbi, da Hrvatov torej sploh ni. Nanj in na njegovo razlago sem se spomnil ob tej priliki in sem se zamislil, globoko zamislil. Ali ni v tem nesmiselnem sofizmu tudi nekaj resnice? Meje so južnoslovanskim narodom odločili tuji politični veljaki, nismo si jih določili sami.

V takem premišljevanju sem zagledal pred seboj Krapinske toplice. Zdravilišče leži med prijaznimi zelenimi griči, podobnimi onim, ki obkrožajo prelepo Rogaško Slatino. Prijazno je tu, ali v Rogaško Slatino se Krapinske toplice ne morejo primerjati. Vožnja čez drn in strn nas je pretresla; v želodcu je nastala občutna praznina, zato smo stopili v prijazno restavracijo. Pozdravili so nas nemški. V kuhinji so govorili nemški in vsi gosti, kolikor jih je bilo, so se posluževali nemščine. Imel sem občutek, kakor da bi se nahajal kje v Gleichenbergu in ne v Krapinskih toplicah. Pozneje sem ugotovil, da se po Hrvaškem nemškutari bolj kakor pri nas pred prevratom. Občevalni jezik »boljše« družbe je povsod še — nemški.

Po polurni vožnji so se prikazali pred nami z grmičjem in gozdičjem obrasli vrhovi Slijemena. Pod njimi se je razgrnila prijazna dolina, posejana z revnimi seli. Hiše so večinoma zelo male in uborne, ljudje, ki se tod oblačijo še v narodne noše, so izdelani in slabotni. Sami suhi, koščenji obrazi nas srečujejo po cestah, le tu in tam je vmes kak polnejši in bolj rožnat obrazec mladega dekleta ali »snahe«. Vmes se vozarijo cigani. Vse polno jih je. V bližini Zaprešiča so se utaborili v gozdu poleg ceste. Postavili so šotore, kurijo ognje in sede okrog njih leno in resignirano. Otroci se pode okrog popolnoma nagi, da se mi zdi kakor da bi gledal indijsko taborišče, sredi divje Braziliije.

Do Zaprešiča je cesta še precej dobra, od tu dalje do Zagreba pa je — kljub temu da je državna in vez, ki spaja Slovenijo z Zagrebom in Beogradom, škandalozno slaba. Auto se pogreza v globoke blatne luknje in se more le s težavo in počasi privleči do Zagreba. Par kilometrov pred Zagrebom pričeneja tlak, toda bilo bi bolje, če bi ga sploh ne bilo. Tako je razbit in razdrt, da se ti zdi, ko da bi se vozil kje po Turčiji in ne po zagrebškem predmestju. Neprijetnega prekopicavanja preko globokih lukenj nas je rešil komaj asfalt v Llici.

Zagreb! Vozimo se po njegovih ulicah in cestah. Vrvenje in ropotanje sem in tje. Tramvaji, avtomobili, vozovi in pisane množice meščanov in seljakov. Gledamo napise na trgovinah in obrtniških delavnicah: sami Silbersteini, Rosenfeldi, Afterdufti, kakor da se je tu v osrčju hrvaške prestolnice zbral vesoljni Izrael osrednje Evrope. Vmes se ti zablesti nasproti znana slovenska imena, kakršnih najdeš povsod po Štajerskem, Kranjskem, Koroškem in Primorskem. Koliko tisoč svojih sinov in hčera so dale te dežele hrvaškemu Zagrebu — in jih še dajejo, saj živi trenutno tu več Slovencev kakor v Mariboru. Doslej so bili neorganizirani, sedaj so pa ustanovili svojo organizacijo in prvi njen nastop v javnosti je ravno proslava Župančičeve 50-letnice. —

V »Kazališni kavarni« je vse polno gostov. Tam v kotu sedi znan hrvaški pesnik, poleg njega sreba črno kova beletrist, dalje čita »Večer« glasbenik, zopet dalje pa se pogovarjajo stebri »Narodnega kazališta«. Med njimi sede naši rojaki, znanci, prijatelji iz Ljubljane in iz Maribora. Prisrčno se pozdravimo, pokramljamo par besed, obudimo spomine na »nekdanje čase« in — hajdi zopet v avto in dalje, dalje. Po vseh ulicah vrvenje, Pulz Zagreba bije naglo, mirzlično. Tekom zadnjih let so nastali celi novi deli mesta. Same velike, reprezentativne palače, na periferiji pa rastejo iz tal stotine prijaznih vil, resničnih vil in ne kočic, kakršne se zidajo pri nas v Mariboru. Kje daleč, daleč je ostal ubogi naš Maribor! V Vlaški ulici, saj jo poznate vsi, ako ne v resnici pa vsaj iz »Kopriv«, gradi zagrebški nadškof ogromno stanovanjsko zgradbo. Obsegala bo do 300 stanovanj in bo baje največja hiša na Balkanu. Kdor si predstavlja Vlaško ulico po »Koprivah«, bo presenečen, ko jo bo zagledal. To ni ozka, zanemarljiva »gasa« pred mestnih »Špišburgarjev«, ulica je zajetne širine z mnogimi prav čednimi zgradbami in z dvojnimi tirom »električne«, ki vodi v priljubljeni Maksimir, zagrebški park. V tem parku je tudi »Zoološki vrt«. Zagrebčan so nanj silno ponosni, na tujca pa napravi zelo žalosten utis. Živali so zaprte v primitivnih in mnogo pretesnih kletkah in so izstradane, da se ti smilijo do srca.

Za nami je Vlaška ulica, za nami Zagreb. Naš avto drči dalje proti Sesvetam — proti vzhodu ... Erra h.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 23. maja. Zaprto.

Četrtek, 24. maja ob 20. uri »Grofica Marica« ab. D. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.

Petek, 25. maja. Zaprto.

Sobota, 26. maja ob 20. »Lepa pustolovščina« ab. B. Kuponi.

Nekateri mariborski abonenti so izrazili željo, da bi videli »Grofico Marico« tudi letos. Ker pa je šla opereta že 3krat skozi ab. A, B, in C, se je stavila letos samo v ab. D in to na izrecno željo zunanjih abonentov. Če si jo pa želijo ogledati tudi drugi abonenti, jim nudi gledališče 50% popust k zadnji predstavi »Grofica Marice«, ki bo v četrtek 24. maja, toda le v slučaju, če vzamejo vstopnice že pri dnevni blagajni.

Protituberkulozna liga.

Član Antituberkulozne lige se naprošajo, da izročijo inkasantu, ki se jim bo te dni predstavil, letno članarino v znesku 10 dinarjev. Gotovo ne bo nikogar, ki bi odklonil ta malenkostni znesek, ki gre v tako človekoljubno svrhe.

Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru

poziva vse svoje člane, da se zglase v lastnem interesu takoj v društveni pisarni čim dobe od sodnije dekret o deložaciji. Nadalje opozarja one člane, ki bi si radi gradili lastni dom, da dobe v društveni pisarni pojasnila o znatnih ugodnostih, ki jih nudi takim mestna občina mariborska. —

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko podporno društvo za odpuščene kaznjence

je imelo v soboto 19. t. m. v konferenčni sobi mariborske moške kaznilnice pod predsedništvom višjega ravnatelja gosp. Vrabla svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Iz poročil društvenih funkcionarjev, predvsem predsednika, tajnika kaznilniškega nadučitelja g. Cizlja in blagajnika kaznilniškega preglednika gosp. Zavodnika se da posneti, da je društvo v skromnih mejah svojih gmočnih sredstev uspešno delovalo v prid odpuščenim kaznjencem, ki so s svojim vedenjem med kaznijo pokazali, da se sme pričakovati njih poboljšanje. V zadnjem poslovnem letu je društvo dalo 66 kaznjencem razno obleko in obutev, 8 odpuščenih kaznjencev je sprejelo od društva denarno podporo, 8 kaznjencev je društvo plačalo kolek na potrdilo, da so se v zavodu uspešno učili kakega obrta in raznim drugim kaznjencem je šlo na drug način z nasveti in dejanji na roko.

V mariborski javnosti je društvo postalo znano po svojih javnih koncertih; drugi svoj koncert je podporno društvo priredilo 6. novembra lanskega leta v kaznilniški centrali. Podrobno poročilo o tej prireditvi so takrat prinesli mariborski in ljubljanski, pa tudi zagrebški listi ter je koncert dosegel v moralnem in tudi v gmočnem oziru zelo lep uspeh. Društvu samemu pa je najlepše priznanje za pokroviteljstvo umetniških nastopov kaznjencev zavest, da take prireditve lajšajo humano in vzgojno delo kaznilnice. Poleg tega pa so tudi poseben vir dohodkov društvene blagajne.

Med dohodki je poleg prostovoljnih prispevkov ob priliki koncerta in razmeroma nizke članarine omeniti podpore, od katerih navajamo: 1000 Din od mariborske mestne občine in od ljubljanskega občinskega odbora, 250 Din od velikega župana v Mariboru, 180 Din od uradništva okr. sodišča v Radečah, 126 Din od uradništva okr. sodišča v Gor. Radgoni, 120 Din od tvrdke Martin Gajšek v Mariboru, 100 Din od trške občine Gor. Radgona, uradništva javne bolnice v Ljubljani, tvrdke Pinter & Lenart v Mariboru ter dr. Jos. Rapoca, odvetnika v Mariboru, 80 Din od tvrdke Ivan Kravos v Mariboru, 70 Din od uradništva stola sedmorice, odd. B v Zagrebu, 50 Din od zdravnika dr. Stamola, odvetnika dr. Boštjančiča ter od tvrdk I. N. Šoštarč, F. Tomažič, A. Macun in H. Wögerer, 40 Din od L. Sabukošek, 30 Din od predsedništva okrožnega sodišča v Mariboru in tvrdke Slavko Černetič v Mariboru ter manjše zneske od različnih drugih podpornikov.

Ako bodo razmere dopuščale, namerava podporno društvo za odpuščene kaznjence še tekom letošnjega poletja ali najkasneje v jeseni prirediti zopet javni koncert kaznjencev.

Poslovilni večer g. polkovniku Petkoviću so priredila sinoči naša narodna in kulturna društva v restavraciji Narodnega doma. Intimnega prijateljskega sestanka se je udeležilo poleg rodbine gospoda polkovnika lepo število zastopnikov nacionalnih društev, oficirjev mariborske garnizije in ostalih meščanov. Toplo je nagovoril odhajajočega narodnega delavca starosta sokolske župe g. dr. Boštjančič, v imenu mestne občine podžupan g. dr. Lipold, za Jugoslovensko Matico g. Stanko Detela ter za JČLigo narodni poslanec g. dr. Pivko. G. Petković se je ginjen zahvaljeval povdarjajoč, da je našel v našem mestu prijateljski krog, kakršnega bi težko našel kje drugje. Tekom devetih let se je tako udomačil v Mariboru, da smatra naše mesto za svojo domovinsko občino. Najtoplejša njegova želja je, da bi mogel nekaj svoja poslednja leta preživeti zopet med nami. V najintimnejšem razpoloženju je potekel poslovilni večer. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 15. do 21. maja so bili prijavljeni mariborskemu mestnemu fizikatu 3 slučaji obolenosti na nalezljivih boleznih in sicer: 1 slučaj škrlatinke in 2 slučajja davice. —

Mestno kopališče

bo prihodnji teden radi snajenja parnega kotla 4 do 5 dni zaprto.

Pred zatvoritvijo kinematografov v Mariboru.

Z letno sezono stopa pereče vprašanje obstoja naših kinematografov zopet v ospredje. Položaj kinopodjetnikov se kljub vsem prošnjam, vlogam in oljubam merodajnih činiteljev še vedno ni olajšal oz. izboljšal. V mestih je ostalo vse pri starem. Bremena znašajo še vedno 42 odst. kosmatih dohodkov, česar ne more prenesti nobeno podjetje. Kakor se nam poroča, nameravajo naša kinopodjetja vsled nerentabilnosti zato zopet ustaviti obrat. Če se upošteva, da morajo lastniki kinov razen 42 odstotkov davkov nositi še ogromne stroške, kakor najemnino, plače nastavlencev, nabava dragih filmov, potem mora res vsakdo uvideti, da je prosperiranje kinematografov pri takih razmerah nemogoče. —

Iz oblastnega odbora.

Ker se namerava srednja kmetijska šola v Mariboru prenesti v Bukovo pri Negotinu, se je razen drugih naših korporacij zavzel tudi oblastni odbor za ohranitev te velevažne gospodarske ustanove Sloveniji ter se je izrekel pripravljene priskrbiti primerno zemljišče za stavbo. — Oblastni odbor je kupil za potrebe svojih cest kamnolom od g. Flučerja v Gornji Bistrici. — Vzorčnemu velesejmu v Ljubljani je bila dovoljena podpora 10.000 Din. —

Iz poštne službe.

V Juršince je premeščena iz Ljubljane 3 uradnica Angela Klemenčič, v Maribor 3 iz Kranja upravnik Ivan Slavec, v Šmarje pri Jelšah pa Ciril Novak iz Maribora 3. —

Smrtna kosa.

Umril je po dolgem bolehanju paznik-zvaničnik mariborske moške kaznilnice Josip Cilenšek. Pogreb se je vršil včeraj predpoldne na pokopališče v Grižah pri Žalcu. Pogreba se je udeležil kot zastopnik kaznilniškega ravnanstva g. preglednik Zavodnik, v imenu pazniškega osebja pa deputacija petih paznikov, ki so svojemu umrlemu tovarišu položili na krsto krasen venec. Sožalje žalujočim sorodnikom!

Inspekcija moške kaznilnice.

Na običajni vsakoletni inspekciji moške hranilnice se mudi ta teden v Mariboru g. višji državni pravdnik dr. Mirko Grasselli z dvema računskima uradnikoma iz Ljubljane. —

Reklama z letali.

Trgovci, ki želijo, da bi jim na letalski dan letala metala reklamne letake, naj se zgledajo pri ravnatelju Hrvatske eskomptne banke g. Pogačniku, kjer dobijo vsa pojasnila. —

Slovensko obrtno društvo v Mariboru

je imelo v ponedeljek v prostorih Vetrinškega dvora svoj redni letni občni zbor. Predsednik je naglašal v svojem poročilu, da je bilo društveno delovanje zelo intenzivno. Priglašati so se zopet začeli ne samo izstopivši temveč tudi novi člani. Pri volitvah je bil zopet soglasno izvoljen za predsednika g. Miho Vahtar, za podpredsednika Franjo Horvat, za odbornike pa gg. Sulič, Kumer, Klubiška, Ratajc, Ilich, Zoter in Volčič; za pregledovalca računov Sonenwald in Juretič, za predsednika razsodišča Fr. Bureš. Pri slučajnostih se je razpravljalo o vprašanju združitve s skupino, ki je imela pri zadnjih volitvah svojo listo in je pripravljena stopiti v društvo pod pogojem, da se opusti naziv »Slovensko«. Stari člani so seveda odločno proti izpremembi dosedanjega naziva društva. Komur je napoti naziv »Slovensko«, za tega je dovolj jasno, da je tudi proti Slovincem in da so mu pravi stanovski interesi obrtništva deveta briga. —

Tombola Pomladka Rdečega križa.

Sodeč po pripravi, bo ta tombola, ki se bo vršila v nedeljo dne 3. junija ob 2. pop. na Trgu Svobode, vsekakor ena najlepših, kar dokazujejo krasni dobitki, ki so v izložitvi tvrdke Weka na Aleksandrovi cesti. Mali pomladkarji pridno sodelujejo pri predprodaji tablic in naj ne bi bilo nikogar, ki bi jih ne pokupil nekaj. Pomladek društva Rdečega križa bi rad odposlal letos 2 koloniji, zato je naša dolžnost, da podpiramo blag namen prireditve. Oglejte si dobrotke in oskrbite si pravočasno tablice, ki jih je dobiti v vseh večjih tobakarnah po 2 Din. —

Fantazije bivšega nemškega cesarja

VILJEMU HOHENZOLLERN SE ZDI NEMŠKI NAROD NEUMEN IN NEHVALEŽEN.

Ameriški novinar George Sylvester je obiskal bivšega nemškega cesarja Viljema ter se z njim dalje časa razgovarjal. Odgovori, ki jih je Viljem dajal, dokazujejo, da se ni ničesar naučil v dolgi dobi svoje bivanja na gradu Doornu.

»Kralj« — je dejal Viljem — ima kot osebnost vest, množica je pa nima. V monarhiji je vsaj eden odgovoren, v parlamentarnih republikah je pa vladna oblast tako razdeljena, da nazadnje na nobenega ne odpade odgovornost.

»Meni se pa zdi, da razvoj podpira republike. Saj je vedno manj monarhov na svetu. Angleški kralj je monarh samo po imenu in to je gotovo znamenje, da imajo republikanske vladavine večjo bodočnost.«

»Na noben način« — je odvrnil bivši cesar — »kaj morem na primer jaz za to, če me je neumno in nehvaležno ljudstvo pregnalo.«

»Nekdaj so se pa vladarji obdržali na svojih prestolih.«

»Nekdaj« — je dejal Viljem — »niso bili tako humani. Avtoriteto so si ohranili tudi z drastičnimi sredstvi. Ko je bil Diaz diktator v Mehiki, ga je obiskal eden mojih admiralov ter se čudil, da ni v Mehiki nobene opozicije. Diaz mu je z nasmehom odvrnil: »Nobenih nasprotnikov nimam.« »Kako je to mogoče?« — je vprašal admiral. »Ni jih« — je bil kratek odgovor. »Vsi so pod zemljo.« — Ko je v Rusiji vladal Ivan Grozni, je holandska vlada naročila svojemu ministru, naj dožene, zakaj je ruski car tako krut. Holandski minister je po tolmaču carja to naravnost vprašal. Ivan Grozni je odgovoril: »Po-vej temu norcu, da ljudem zato sekam glave, da je oni meni ne odsekajo.«

K lepemu primeru mehikanskega diktatorja in najstrašnejšega ruskega carja je Viljem še dostavil: »Moj bratranec, ruski car Nikolaj in jaz smo bili preveč humani,

da bi s strogimi metodami obdržali vlade v svojih rokah.«

Da bi ga pripravil do večje zgovornosti, je novinar pripomnil: »Nekateri menijo, da bi bilo za vas bolje, če bi bili takoj ob začetku vojne postavili Liebknechta. Hardena in še nekatere druge ob ste-no.«

Viljem ni hotel priznati barve ter je odgovoril: »Ne smete pozabiti, da sem odrasel v tradiciji redne vlade, kakoršno je imel že moj stari oče. Ta tradicija ne pozna silovitih ukrepov.«

Na vprašanje: kaj je demokracija — je pa odgovoril: »Pojm demokracije bi se dal primerjati s posodo, v katero se vli-vajo razne vrste vina. Ta pijača ima do-sti alkohola ter razvname vse one, ki jo pijejo. Preveliko uživanje je zelo škod-ljivo.« Potem je razlagal, da je v dveh tretjinah Evrope demokracija itak že od-pravljena. V primer je navedel Italijo, Rusijo, končno še Francijo, češ, da ima francoski ministrski predsednik diktator-sko oblast.

Dolgovezo je razkladal, da ljudske množice nimajo nobenega smisla za de-mokracijo ter da so divje in surove. V do-kaz si je upal trditi sledeče: »Ko je mno-žica naskočila mojo lastno palačo, so od-nesli vse moje obleke, ali so jih pa uničili. Pri vsakem krojaču v Doornu sem si mo-ral naročiti novo civilno obleko. Ta slučaj ni tako važen, navažam ga le v primer za demokratično razpoloženje množice.«

Ameriški novinar je Viljemovo pripo-vedovanje na široko objavil, ter svojim čitateljem najboljše predstavil doornske-ga gospoda, ki izbornu živi ob sijajni po-kojnini, katero mu plačuje »neumni in ne-hvaležni« narod. Da ta narod ni tako ne-umen, se je najboljšo pokazalo pri ne-deljskih volitvah. Če je Viljem le malo dostopen razsodnosti in pouku, bo po teh volitvah previdnejše govoril s svojimi obiskovalci.

Anekdote o Voltairu

Pri skušnjah »Merope« je bil pesnik Voltaire nezadovoljen z igro glavne juna-kinje gđc. Dusmesnil. Na pesnikovo gra-ljanje je igralka razdraženo odgovorila: »Vraga bi moral imeti človek v se-bi, da bi zadel vse, kar zahtevate.« — »Seveda« — je odvrnil Voltaire — »pri vsaki umetnosti je treba imeti v sebi vraga, da se kaj doseže.«

Pruski kralj je hotel videti igro »La mort de Cesar« in pregovoril je Voltair-ja, da je nastopil tudi kot igralec. Izbral si je ulogo Bruta. Dobri igralci so bili tedaj na Pruskem še prav redki. Igra-lec, ki je igral Cezarja, je bil v kraljevi navzočnosti in poleg slavnega »kolega« tako zmeden, da ni spravil niti besede iz ust. Brut — Voltaire ga je ježno nahrulil: »Ne boš govoril, prokleti Cezar? Go-vori, če ne te ubijem!«

Grünnpripoveduje v nekem svojem pismu:

Odkar je gospod Voltaire v Parizu, si je hotelo že ne vem koliko duhovnikov pridobiti čast in denar s spreobrnitvijo velikega moža. Enemu se je celo posreči-lo priti do bolnega Voltairja. Pred nje-govo posteljo se je vrgel na kolena ter zaklical: »V božjem imenu poslušajte me! Izpovejte se svojih grehov, dokler je še čas, ne zamudite ugodne prilike božje milosti! Voltaire ga je mirno poslu-šal, potem pa vprašal: »Kdo vas pošilja, gospod abbe?« — »Kdo? Sam Bog!« — »Kje pa pa vaša izkaznica?« To enostav-no vprašanje je vnetega duhovnika tako presenetilo, da v zadregi ni mogel na-daljevati spreobračanja. Voltaire se je s šaljivimi besedami poslovil od njega.

Neki potnik je pripovedoval Voltairu sledeči dogodek, ki je velikega filozofa očividno razveselil: Med potovanjem po Grčiji sem ob vznožju gore Atos naletel na starega puščavnika, ki je bil ves zav-zet, ko je sišal, da sem Francoz. Planil je k meni ter me vprašal: »Ali še živi Voltaire?«

V Voltairovi navzočnosti so govorili o švicarskem naravoslovcu Hallerju. »O, velik učenjak, pesnik in mislec« — je de-jal Voltaire. »To je pa lepo od vas«, so ga opozorili, »da govorite tako lepo o Hallerju, ki o vas nima tako prijaznega in dobrega mnenja.« »Nič ne de« — je odvrnil Voltaire — »mogoče se motiva oba.«

»Francoska akademija« — je dejal Voltaire — »je zajednica, v katero se sprejemajo plemenitaši, prelati, visoki uradniki, zdravniki, znanstveniki in celo pisatelji.«

Velemesta in arterioskleroza

Razpravljajoč o bodočnosti pa tudi o sedanjih težavah različnih velemest, piše neki nemški inženjer deloma fantastično, deloma pa tudi prav znanstveno razpra-vo o organizmih velemest. Pisatelj trdi, da preti velikim mestom silna nevarnost — v poapnenjenju žil. Velemestom preti propast, da se bodo njihove arterije, pro-metne ulice nad in pod zemljo radi ved-no večjega prometa zaprle in onemogo-čile vsako komunikacijo. Ves moderni sistem podzemnih železnic, nadzemnih mostov in hodnikov, sistem cest in pro-metnih potov v tunelih in na zemeljski površini se ne bo mogel tako hitro širiti, kakor se širi mesta in raste promet. Za sedaj sicer še nekoliko gre z danimi sredstvi, vendar pa zahteva promet v mnogih mestih že tudi danes mnogošte-vilne žrtve na ljudeh in materialu. Pariška statistika n. pr. kaže, da je bilo že tekom letošnjih pet mesecev v Parizu nič manj kakor 420 ljudskih žrtev na uli-ci. Iz tega sledi, da gre v nič vsak dan troje ali več življenj radi velemestnega dirindaja. Pri vsej opreznosti prometnih oblastev pa se ne bo dal znižati procent smrtnih žrtev. Res prvi znaki prave ar-terioskleroze!

Ne pomaga nič!

Orožnik: »Jaka, ali ne veš, da ne smeš voziti ponoči brez luči?«

Hlapec: »Je čisto vseeno, moje kijuse je itak slepo!«

Neznanec iz svetovne vojne

Med nesrečneže, ki so vsled stra-hot svetovne vojne zblazneli, spada v Franciji še neki človek, za katerega še sedaj ne vedo, kdo da je. Ne spominja se niti svoje preteklosti, ne ve, kako se piše in ne pozna nikogar. Oblasti so mislile, da ga bo kdo spo-znal vsaj po fotografiji, toda zaman. Sedaj pa se je nenadoma zglasila ne-ka ženska, ki pravi, da je ta nesreč-než njen mož. Ta ženska, Lemay po imenu, je navedla take podrobnosti, da zdravniki že mislijo, da bodo pro-drli v tajnosti neznanca. Toda oblasti so silno nezaupljive in nočejo ukre-niti ničesar definitivnega. Njihovo nezaupanje tudi ni neutemeljeno, ker so se zelo često javljali ljudje kot rojaki izginulih ali takih mrtvecev, ki jim radi težkih ran ni bilo mogoče ugotoviti identičnosti, in to samo za-to, da bi dobivali po njih pokojnino.

Tenorjeva opica in londonski hotelir

Italijanski tenor Tito Schipa, ki je prišel v sredo v London, da nastopi v Albert Hallu, je pripeljal s seboj ve-liko in lepo opico. Uprava hotela, kjer se je tenorist nastanil, pa je odklonila gostoljubnost tenoristovemu spre-mljevalcu. »Naš hotel nima navade, da bi sprejemal take goste«, je odgovo-ril hotelir na tenoristove proteste. Ti-to Schipa je zaman skušal dokazati, da je opica mnogo inteligentnejša in spodobnejša od drugih živali, ki jih spuščajo v hotel, kakor n. pr. psa, mačka itd. Moral se je pokoriti in iz-ročiti opico svojim prijateljem, ki so mu obljubili, da bodo vodili opico v gledališče. Kajti Tito Schipa ne na-stopi, ako nima v svoji kabini pri-ljubljene opice, ki mu po njegovem mišljenju prinaša vedno srečo.

Sleparji z nabiranjem milo-darov

V Angliji so prišli pred kratkim na sled tolpi zlikovcev obeh spolov, ki so skoro vsak dan prirejali zbirke milo-darov za razne dobrodne namene, dočim so dejanski samo sleparili lju-di. Zaslužili so na ta način več sto-tisoč funtov šterlingov. Sleparji so imeli tudi dobro plačane uradnike in ostale nameščence. Postavljali so enostavno po vogalih ulic puščice za milodare, pri katerih je stala običajno po ena gospodična v narodni noši, ki je potem ustavljala mimoidoče in jih prošila za prispevke. Policija je aretirala dosedaj že celo vrsto teh »plemenitih« ljudi, ki so živeli le od nepozornosti in neprevidnosti drugih.

Kongres proti preklinjanju

V Bresciji v Italiji se je vršil te dni kongres proti preklinjanju. Za uspeh kongresa so poskrbele številne ugled-ne osebnosti in vodstvo fašistične stranke. Eden izmed govornikov je naglašal željo, da naj bi Italija tudi v pobijanju preklinjanja služila ostalim državam za vzgled. Zdi pa se, da je pot do tega cilja zelo dolga, kajti v malokateri državi se namreč toliko in tako prostaški preklinja, kakor rav-no v Italiji. V preklinjanju imajo Ita-lijani gotovo rekord na svetu.

Originalna propaganda madžarskih vin

Madžarsko kmetijsko ministrstvo namerava zgraditi v inozemstvu več-je število t. zv. vinskih palač in madžarskih tokajskih vinotočev ter kleti, da propagira madžarsko vino. Take reprezentacijske vinarne bodo v Ber-linu, Hamburgu, Monakovem itd. Madžarska vlada je dovolila v ta namen 300.000 pengov kot podporo družbi, ki je prevzela organizacijo teh vi-narn in kleti.

Pri računstvu.

Učitelj: »Janezek, recimo, da imaš pet dinarjev, tvoj sošolec Marko pa deset. Če prideneš njegovih deset svojim, ka-kšen je rezultat?«

Janezek sramežljivo: »Hud pretep!«

Sport

SPORT O BINKOSTIH.

Na binkoštno nedeljo bo igral »Maribor« v Ljubljani v finalni tekmi za nogo-metno prvenstvo Slovenije s prvakom ljubljanskega okrožja ASK Primorjem. Sklepajoč po zadnjih javnih tekmah ne pojde mariborski prvak v boj proti aka-demikom brez vsakega upa na zmago. Akoravno so Primorjaši visoki favoriti, se vendar lahko zgodi, da postane »Ma-ribor« ob svoji desetletnici prvak Slove-nije, če bo le celokupna naša enajstotica v dobri formi, v kakršni smo jo že letos nekajkrat videli in če bo igral vsak po-sameznik s primerno ambicijo in požr-tvovalnostjo. Včerašnji poraz v 2 krat 30 minutni trening tekmi, v kateri so zma-gali docela zaslužno z večjo ambicijo in resnostjo igrajoči Železniki, je menda najboljši memento, da tudi v športu ne padajo nikomur pečene piške same od sebe v usta. »Maribor« je igral z okrnje-no krilsko vrsto, ker je imel poleg tega, da so vzeli njegovi igralci tekmo malo-marno in neresno, tudi v lastnih vrstah neko prerekanje, kar je treba vsekakor obsoditi, zlasti pa nesportski nastop igral-ca, ki je samovoljno zapustil igrišče. Za slučaj, da se moštvo ne zadovolji že sa-mo z naslovom »aspiranta« za prven-stvo podsaveza, je treba navedene po-manjkljivosti pač odpraviti na ta ali oni način!

Na binkoštni ponedeljek se bodo vršile tekme za Jlgerev pokal v naslednjih dvojicah: Železniki—Svoboda in »Mari-bor«—Ptuj. Finalna se odigra 3. junija.

Rapidovo moštvo bo najbrž nastopilo za praznike v Leobnu na Gornjem Šta-jerskem proti tamošnjemu Sportklubu.

DEMISIJA PREDSEDNIKA JNS.

Ker so nastopili zagrebški, beograjski in subotški nogometni podsavez proti imenovanju predsed. JNS De Marchi-ja in tajnika Ribolija za delegata na kon-gresu Fife, ki se bo vršil v nekaj dneh v Amsterdamu, češ da nista niti v Pragi dne 1. tm. zadostno varovala naših sport-nih interesov, je predsednik JNS De Marchi demisijoniral, čeprav upravni od-bor JNS vztraja na imenovanjih dveh de-legatih. Radi kategorične izjave De Mar-chija, da sedaj ne pojde na kongres, je bil določen za drugega našega zastopni-ka poleg tajnika Ribolija savezni blagaj-nik Zangel, katerima se pridruži še save-zni kapetan dr. Pandaković. — Do glav-ne skupščine bo vodil posle JNS drugi podpredsednik Krčelič.

Atletik SK—SKPtuj 6:2.

V nedeljo so bili Ptujčani premagani v Celju po Atletikih z veliko razliko 2:6. Zmaga domačina je bila zaslužena. — »Ptuj« je imel na polju namreč dva po-polnoma nemogoča igralca.

Hazena.

LHP je na svoji sobotni seji verificiral prvenstveno tekmo ISSK Maribor—SK Mura 9:5 (4:2). — Zora Starčeva, bivša vratarica »Maribora«, je vstopila v ASK Primorje in sme nastopati za enkrat na vseh prijateljskih in mednarodnih tek-mah za svoj novi klub, v prvenstvenih pa šele od 10. novembra tl.

Pred odhodom v Amsterdam.

Nocoj ob šestih odpotuje naša olimpij-ska nogometna reprezentanca iz Zagre-ba v Amsterdam. Tik pred odhodom je prejela brzojavko iz Amsterdamu, da je verificiranih za nas, samo 15 igralcev, ker so bili nekateri prekasno javljeni. Ka-kor smo že javili, igrajo naši v torek 29. tm. ob 16. proti zmagovalcu iz tekme Čile—Portugal.

Sokolstvo

Seja prosvetnega odbora Sokolskega društva v Mariboru se bo vršila v četr-tek 24. t. m. ob 20. uri v društveni sobi (Naredni dom I. nadstropje.) Zdravo! — Prosvetar.

Kemični elementi.

Učitelj: »Glavne kemične prvine se najlažje zapomnite, če pomislite na ime COHN — Cohn.«

Solarček—judek: »Prosim, kakšne pr-vine pa sestavljajo ime mojega tovariša Kanaigerucha?«

Viktor, Méric:

Pomlajeni

Prozelenje starcev.

I. del.

Ugolin! ... Ugolin! ... Tri trije zlogi so se ponavljali po vsej Franciji in preko-račili so tudi deželne meje. O Dante! O pesnik! Tiran iz Pise, sestradanec iz Gualanda, ki žre svoje otroke, da bi jim ohranil očeta, je vstal iz pravljice ter se temno grozeče in zaničljivo dvignil nad prestrašenim človeštvom. Da, tako je bilo. Neznani učenjak, Ugolin, zatopljen v strašne, vsem nevarne preiskave, z visoko zavihanimi rokavi nad s kociinami obraščenimi rokami, s svojim strašnim nožem za seciranje, ruvajoč po mesu. Ugolin! Ugolin! Ljudožrelec! Uničevalec življenja! Neka karikatura ga je skušala predstaviti z odurnimi potezami, s strašnim smehom, s plameni krvoločnega veselja v očeh, na kupu kosti in mesa, kako se nagiblje nad krvavo maso razmesarjenih udov in kadečih se črev ... Strašna rizba v žarečem rdečilu! Vmes je posegla cenzura, zaplenila list s to karikaturjo ter prepovedala zvišanje splošne, že itak dovolj velike groze.

Oj, o manifestacijah in uporih ni bilo več govora. Politične stranke so se znašle v svojem strahu. Ves Pariz in za njim provinca, vse je živelo v neki temni slutnji in težkem razjedajočem strahu pred nekakšno neizogibno tragedijo.

Kadar se spomnim na vse te dogodke ter se zaglobim v tedanje strahote, se ne morem obraniti neke krčevite bolečine. Tedaj, ko ni bil nihče pripravljen, se je dogodilo nekaj »novega«, nekaj kruto novega, nekaj tako nepričakovanega, da so bili vsi iz sebe. Našli so ga zopet na malem prostoru pred cerkvijo mirno sedečega na klopi pod zaprašenimi kostanji. To se je zgodilo nekega jutra navsezgodaj v Issy-les-Ternesu na obrežju Seine. Neka gospodinja, ki je ravno odpirala vrata svoje hiše ob malem prostoru pred cerkvijo, je opazila temno postavu na klopi. Približala se je počasi, malo

plašno, potem pa zavpila ter se prekrižala od začudenja in strahu.

»Jezus Marija! Ali je to mogoče?«

Hlastno se je križala in mrmrljala molitvice. Temna postava se pa ni zganila. Gledala je staro žensko z zelo mirnimi očmi, a z nekim čudnim pogledom, pogledom, ki ničesar ne vidi.

»Moj Bog ... ki si v nebesih!«

Neki cestni pometlač, ki se je zabaval, pozneje pa malo vznemirjal nad čudnim obnašanjem stare ženske, se je približal ter ves osupel obstal.

»To je vendar abbé Carol!«

Oba — mož in ženska sta začudeno obstala pred duhovnikom, ki se je brezizrazno smehljaj. Nazadnje mu je pometlač položil roko na ramo, da bi ga vzdramil.

»No — no, gospod župnik, odkod ste pa prišli?«

Duhovnik je majal z glavo, se smehljaj ter zajecjal:

»Ne vem.«

»Menda vendar niste bolni?«

»Ne vem.«

»Gotovo ste lačni?« — je dejala stara žena.

»Ne vem.«

Več se ni dalo zvedeti od njega. Vodili so ga in mirno je sledil brez vsakega odpora na rotovž. Izpraševali so ga. Izgledalo je, da ni niti poslušal. Oči je vrtel od desne na levo s smehljajem na ustih in brezizraznim pogledom. Neprestano je odgovarjal:

»Ne vem.«

Zdravnik ga je preiskal, registriral je utripanje žile, pogledal mu je jezik ter končno ugotovil: Izguba spomina najbrž vsled kakega močnega moralčnega pretresa. Neki drugi zdravnik ga je dal sleči, preiskal ga je od glave do pet, poslušal utripanje njegovega srca, nazadnje pa naznanil, da trpi nesrečnež brezdvomno na popolni paralizi. Medtem je prišla neka starejša dama, ki je izjavila, da je to njen sin; vzela ga je s seboj ter zaprla radovednežem in novinarjem vrata.

Ta nepričakovana vrnitev v takih okoliščinah je še bolj povečala zmešnjavo v javnosti. Ničesar niso ljudje več razumeli. Kaj naj pomeni ta tragična in obnem komična stvar? Prihodnje dni je bilo še hujše. Zaporedoma sta se pojavila dva duhovnika. In kakor pri prvem — abéju Carolu, tako tudi od njih ni bilo kaj zvedeti. Njih obrazi so žareli kakor v ekstazi, mirno so motrili ljudi s svojimi dobrodušnimi očmi, odgovarjali kratko, kakor da bi bili izgubili dar govora. Zaman so jih izpraševali, preiskovali in pazljivo opazovali. Ničesar ni bilo na njih, kar bi vodilo do razjasnitve te pustolovščine. Vse je bilo že podobno burki. Nepotrebno blebetanje se je obnovilo. Tu intam so si šepetali, da sta bila častiljiva duhovnika zapletena v neko posebno norijo.

Medtem so se pa pojavili zopet trije duhovniki tekom nekaj dni. Našli so jih, kakor prve daleč od cerkve in njihovih stanovanj. Obeim so pa izginili štirje mladeniči od 25 do 28 let. Zdelo se je, kakor da bi se strašni zapovednik, ki deluje v temi, z nekim humorjem igral z

radovednostjo javnosti ter spretno stopnjeval svoje efekte.

Ob času, ko pišem te vrste, se trudim, da bi čim natančneje podal in razložil duševno stanje javnosti napram tem nepričakovanim in zagonetnim dogodkom. Zdi se mi, da je za nekaj časa val začudenja vtopl vsako pravdarnost. Izgubale so se očitne bečarije. Prišlo je tako daleč, da je eden od posebno učenih zdravnikov v nekem dnevniku neovirano zatrjeval, da so ljudje, ki so se na čuden način zopet pojavili po tolikem času, žrtve posebne vrste bacilov, ki ženejo človeka v beg ter ga spravijo ob ves spomin. Po njegovem mnenju se ljudje, napadeni od teh bacilov, skrijejo nekam pred vsemi pogledi, pri tem se pa s čudovito spretnostjo izognijo vsakemu zasledovanju, dokler se zopet ne pokažejo z uničenim razumom in spominom. Tei trditvi se ni verjelo. Skušal sem jo zavrniti z ironičnimi stavki, ko sem učenega in iznajdljivega doktorja vprašal, če se dajo tudi vlomi v banke razložiti s čudeži mikrob.

Dalje prihodnjič.

Vozni red veljaven od 15. maja

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Zagreb	0-25	brzi	Avstrijo	0-45
"	Wien	1-15	"	Ljubljano	1-45
"	"	2-25	"	Zagreb	2-50
potniški	Ljubljano	4-01	potniški	Avstrijo	4-45
brzi	Čakovca	4-15	"	Zagreb	5-20
potniški	Poljčan	6-38	"	Čakovce	5-35
"	Dravograd	7-31	"	Prevalje	5-40
"	Št. Ilja	7-38	"	Avstrijo	6-25
"	Avstrije	7-42	"	St. Ilj	6-40
"	Čakovca	8-14	"	Čakovce	8-24
"	Ljubljano	9-10	"	Ljubljano	9-20
"	"	9-37	"	Avstrijo	9-25
"	Fale	11-52	"	Fale	10-30
"	Avstrije	11-58	"	Ormož	10-40
"	Prevalja	12-32	"	Avstrijo	13-10
"	Avstrije	12-53	"	Prevalje	13-20
brzi	Avstrije	13-53	"	Ljubljano	13-25
potniški	Ormož	14-40	"	St. Ilj	13-30
brzi	Zagreb	14-51	brzi	Ljubljano	14-25
"	Ljubljano	15-02	"	Zagreb	14-35
potniški	St. Ilja	15-11	"	Avstrije	15-37
"	Ljubljano	16-34	potniški	Čakovce	16-18
"	Avstrije	18-20	"	Fale	17-10
"	Čakovca	18-21	"	Ljubljano	17-20
"	Fale	18-41	"	Prevalje	18-34
"	St. Ilja	20-31	"	St. Ilj	18-45
"	Prevalja	21-—	"	Prevalje	19-20
"	Avstrije	21-34	"	Avstrijo	20-—
"	Čakovca	21-47	"	Čakovce	21-06
"	Ljubljano	22-—	"	Ljubljano	23-25

Izžrebane srečke

Sledeče srečke V. razreda drž. razredne loterije, ki jih je prodala Zadruga hranilnica r. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19, oziroma Uprava »Večernika«.

Din 40.000 je zadela št. 72.176. Din 3.500 je zadela št. 47.391.

Po 1.500 Din so zadela št. 91.798, 7.529, 46.089, 58.389, 10.883, 10.990, 34.686, 84.546 123.900.

Po 500 Din so zadela št. 14.126 14.103 100.742 5735 15.461 15.494 15.412 15.437 30.982 40.519 53.433 66.670 66.682 91.702 115.638 7584 20.039 20.163 20.199 20.138 46.059 58.262 58.329 58.332 58.351 58.366 70.395 82.862 82.860 82.820 82.864 82.811 95.468 95.496 99.705 99.709 109.482 120.228 120.257 120.252 76.739 76.738 103.144 10.892 10.946 10.986 10.963 34.722

47.384 47.301 60.114 60.104 84.558 84.653 97.334 97.451 108.112 108.218 108.277 123.813 123.822 23.322 23.330 72.037 73615 97.451 111.405 111.465 121.085 10.890.

Dobitke bomo izplačevali od 1. junija do 14. septembra t. l.

Srečke za tekoče žrebanje so razprodane in toraj izžrebanih ne moremo več zamenjati.

Naročilne dopisnice bomo priložili dne 30. maja ter prosimo vse zainteresirane, da počakajo z naročili na naše naročilnice.

Zadruga hranilnica, r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

Plisé a žur

vsake vrste, stoječe, ležeče, votle in kombinirane gube, tudi najmanjše za svilo od 2mm naprej ter

na vseh tkaninah, posebno pa na svili in na sličnem izdeluje samo

prva delavnica te stroke v Mariboru, mod. atelje

Marica Kitzler, Krekova 5

Sveže jajca počena

po najniž. cenah dobite dnevno pri tvrdki

Jurij Ehl, Maistrova ulica 6.

Švejk

v slovenskem prevodu!

Knjiga je v jako lični opremi in velja broširana 46 Din, v platnu vezana 56 Din. Naroča se v

knjižarni Tiskovne zadruge

Maribor, Aleksandrova c 13

Spominjajte se CMD!

Mali oglasi, ki stališkov posredovalke in posredovalke namene občineta: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zanim, doplačanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Sandale,
dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Stanovanje
eno do dveh sob išče stranka brez otrok, če mogoče v Melju. Naslov pove uprava lista. — 1004

Dobro meščansko hrano
iščem za dve osebi. Ponudbe z navedbo cene pod »Dobra hrana« na upravo. U

Stanovanje
2—3 sobno iščem. Plačam eventuelno najemlino za 6 mesecev v naprej. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Mirna stranka«. U.—

Snažna soba v pritličju
z dvema posteljama se takoj odda. Vprašati: Miklošičeva ulica št. 2 II. nad. vrata št. 4. 1007

Najemniki.
Dam solčno 3 sobno stanovanje s kop. sobo v II. nadst. sredi mesta ceneje za slično stanovanje pri parku ali vilah. — Predloge pod »Potreba hoje« na uprav. 1021

Stanovanje dveh sob
s pritliklami išče stranka brez otrok. — Naslov v upravi lista.

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Gonilne, šivalne in vezalne jermene
iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 864

Sivani sandali in čevlji
se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 948

Oddam v najem
lokal in stanovanje na Državni cesti št. 24, Maribor. 1039

Kupl se takoj.
dobro ohranjeno spalno sobno upravo iz trdega lesa brez omar. Naslov pove uprava lista.

Orehi
poceni se dobe v Mariboru, Pod mostom 7 (desni brez Drave.) 1038

Koza, dobra mlekarica
se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Koza«. 1021

Darila

za birmo!

Niklaste ure po 60 — 100 in 150 Din. Srebrne ure 220 — 280 in 320 Din. Zlate zapestne ure 350 — 400 in 450 Din. Zlate vratne verižice 95 — 150 in 200 Din dobite pri tvrdki

A. Stojec
Maribor
Jurčičeva ulica št. 8